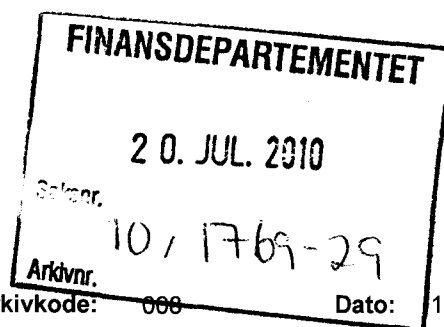

Statens råd for likestilling av funksjonshemmede

Finansdepartementet

Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Deres ref:

Vår ref: 2010/54559-2

Arkivkode: 000

Dato: 16.07.2010

Høring - rapport om særfradrag for store sykdomsutgifter Høringssvar fra Statens råd for likestilling av funksjonshemmede

Statens råd for likestilling av funksjonshemmede viser til høringsbrev datert 22.04.10 fra Finansdepartementet angående rapporten fra arbeidsgruppen som har evaluert ordningen med særfradrag for store sykdomsutgifter. Rådet har diskutert denne saken i sitt møte 8. juni 2010 og ønsker å kommentere en del av arbeidsgruppens forslag og konklusjoner.

Rådet er opptatt av levekår for personer med nedsatt funksjonsevne. Mange innen denne gruppen har store ekstrautgifter andre grupper ikke har. Mange av utgiftene, spesielt de indirekte, dekkes ikke av andre kompensasjonsordninger enn særfradragsordningen. Rådet mener at utgifter som følge av sykdom eller funksjonshemming ikke skal sette husholdninger i en vesentlig svakere økonomisk stilling enn andre med tilsvarende inntekt og familieforhold.

I sin høringsuttalelse til NOU 2009: 10 (Fordelingsutvalget) bemerket rådet at det var uheldig å ikke diskutere universell utforming. Rådet mente også at Fordelingsutvalgets beslutning om ikke å behandle offentlige tiltak rettet mot enkeltpersoner var uheldig. Rådet mener likeledes det er feil å se skattespørsmål løsrevet fra inntektsspørsmål og uavhengig av andre faktorer som påvirker levekår, blant annet mulighetene for å skaffe egen bolig og dermed opparbeide boligformue.

Særfradraget for store sykdomsutgifter gir en delvis kompensasjon til kronisk syke eller personer med langvarig nedsatt funksjonsevne. I mange tilfeller kunne disse ekstrautgiftene vært vesentlig mindre dersom samfunnet var mer inkluderende og myndighetene hadde kommet lenger i arbeidet med et universelt utformet samfunn. Som det fremgår av rapporten er mange av de store særfradragskravene knyttet til nødvendig ombygging av bolig for å gjøre den brukbar for et funksjonshemmet husstandsmedlem.

Særfradragsordningen har svakheter, blant annet ved at personer med liten skatteevne har liten glede av ordningen. For dem som kommer inn under ordningen er den imidlertid viktig. Rådet kan vanskelig se at det er den manglende medisinske kompetansen i Skatteetaten som gjør ordningen vanskelig å administrere. Derimot kan det være vanskelig å trekke grensen for hva som er rimelige ekstrautgifter som skal godkjennes, og hva det er rimelig at den enkelte bærer selv. Å bygge opp et godt fagmiljø som kan gjøre slike avveininger må

være veien å gå. De innkjøringsproblemer som har vært i forbindelse med regionalisering i etaten, kan ikke være et argument for at særfradragsordningen bør avskaffes.

Rådet tror svakhetene i flere av ordningene som har delvis sammenfallende formål som særfradraget, er underkommunisert i rapporten. Også når det tildeles grunnstønad eller hjelpestønad fra folketrygden utøves det stor grad av skjønn som kan gi forskjeller mellom beslutningsenhetene. Også her kan søkerne møte betydelige problemer med å dokumentere utgifter eller tidsforbruk. Husbankens ordninger for tilskudd til arkitekt hjelp og til ombygging av bolig for å gjøre den tilgjengelig, dekker i mange tilfeller ikke tilstrekkelig ombygging. Da kan særfradraget dekke en rimelig del av de nødvendige investeringene. Det er ikke gitt at alle bygningsmessige endringer gir boligen en økt markedsverdi, og det kan derfor være tyngende å skulle bære utgiftene til spesialtilpasninger fullt ut for en privatperson.

Rådet merker seg at representanten for Helse- og omsorgsdepartementet i arbeidsgruppen har tatt dissens når det gjelder om særfradrag og grunnstønad til diett fanger opp samme formål. Rådet mener det er grunn til å følge Helse- og omsorgsdepartementet i dette spørsmålet.

Rapporten tar opp fordelingsvirkningene ved dagens særfradragsordning. Rådet savner en tilsvarende diskusjon av virkningene av å kutte ut særfradrag for store sykdomsutgifter. Særlig savner rådet perspektiver på hva det vil si at det eventuelt ikke lenger blir mulig å trekke fra indirekte kostnader som påløper som følge av sykdom eller funksjonshemming. Disse utgiftstypene er så mangfoldige at det er vanskelig å se for seg at de kan tas opp i noen av dagens ordninger på helse- og velferdsområdet.

Statens råd for funksjonshemmede vil advare mot å fjerne særfradraget for store sykdomsutgifter før det eventuelt er gjort en grundigere analyse av hva dette vil ha å si for levekårene til dem som pådrar seg slike utgifter. Man bør da eventuelt også undersøke utgiftene blant et utvalg av dem som ikke har gjort seg bruk av særfradragsordningen.

Med hilsen

Henning Aanes (e.f)
rådsleder

Anny Skarstein
sekretariatsleder